

(דף קמ"ג ע"א) הוֹכְתִין עֲלָאין מִתְתַקְנִין לָן, וְנִהְיִין לָן, לְעֲלָמָא דְאֵתִי.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קכ"ה) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הַבֹּטְחִים בְּיַי פְּהַר צִיּוֹן לֹא יִמוּט לְעוֹלָם יֵשֵׁב, הָאֵי קָרָא אוֹקְמוּהָ. אֲבָל שִׁיר הַמַּעֲלוֹת תּוֹשְׁבַחְתָּא דְקִאֲמְרִי אֵינּוּן דְרַגִּין קְדִישִׁין עֲלָאין, מִסְטָרָא דְגִבּוֹרֵן עֲלָאין, וְאֵינּוּן כְּגוֹנָא דְלוֹאֵי לְתַתָּא, וְאֵינּוּן מַעֲלוֹת, דְרַגִּין עַל דְרַגִּין, וּפְלַחִין בְּרָזָא דְחַמְשִׁין שְׁנִין. וְהָאֵי אִיהוּ שִׁיר הַמַּעֲלוֹת הַבֹּטְחִים בְּיַי פְּהַר צִיּוֹן דְאֵי אֵינּוּן צְדִיקָא, וְאֵינּוּן מִתְרַחְצִין בֵּיהּ בְּעוֹבְדִין דְלַהוֹן. כְּמָה דְאֵת אָמַר (משלי כח) וְצְדִיקִים כְּכַפִּיר יִבְטָח.

וְאֵי תִימָא הָא צְדִיקָא לָא מִתְרַחְצִין בְּעוֹבְדֵיהוֹן כְּלָל, וְתִדְרִי וְחִלִּין, כְּאַבְרָהָם, וְכַתִּיב בֵּיהּ (בראשית יב) וַיְהִי כַאֲשֶׁר הִקְרִיב לָבָא מִצְרַיִמָה וְגו'. כְּפִינְחָק, וְכַתִּיב בֵּיהּ, (בראשית כו) כִּי יֵרָא לְאֹמֶר אֲשֶׁתִּי. כְּפִינְעֻבָה, וְכַתִּיב בֵּיהּ, (בראשית לב) וַיֵּרָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיִּצְרַר לוֹ. וְאֵי הֵנִי לָא אֲתִרְחִיעֵן בְּעוֹבְדֵיהוֹן, כְּלָל שְׁכֹן שְׂאֵר צְדִיקֵי עֲלָמָא, וְאֵת אֲמֵרָת וְצְדִיקִים כְּכַפִּיר יִבְטָח.

אֲלָא וְדָאֵי, כְּכַפִּיר כְּתִיב, דְהָא מְכַל אֵינּוּן שְׁמָהֶן, לָא כְּתִיב אֲלָא כְּפִיר, וְלָא כְּתִיב, לָא אֲרִיָה, וְלָא שְׁחַל, וְלָא שְׁחִין, אֲלָא כְּפִיר. דְאִיהוּ חֲלָשָׁא וְזַעֲרָא מְכַלְהוֹן. וְלָא אֲתִרְחִיעֵן בְּחִילִיָה, אֲפִי עַל גַּב דְאִיהוּ תַקִּיר. כְּדִ צְדִיקָא לָא אֲתִרְחִיעֵן בְּעוֹבְדֵיהוֹן הַשְׁתָּא, אֲלָא כְּכַפִּיר. אֲפִי עַל גַּב דְיִדְעִין דְתַקִּיר חִילָא דְעוֹבְדֵיהוֹן לָא אֲתִרְחִיעֵן אֲלָא כְּכַפִּיר, וְלָא יִתִּיר.

וּבְגִינֵי כְּדִ הַבֹּטְחִים בְּיַי פְּהַר צִיּוֹן וְגו', לָא כְּכַפִּיר וְלָא פְּאֲרִיָה, וְלָא כְּכַלְהוֹן שְׁמָהֶן. אֲלָא כְּהַר צִיּוֹן, וְאוֹקְמוּהָ מַה הָר צִיּוֹן אִיהוּ תַקִּיר, וְלָא יִמוּט תְּדִירָה, אֲפִי הָכִי בְּהַהוּא זְמַנָּא, לְהוֹן פְּהַר צִיּוֹן. וְלָא כְּהַשְׁתָּא, דְלָא אֲתִרְחִיעֵן אֲלָא כְּכַפִּיר, דְדַחִיל וְלָא אֲתִרְחִיעֵן בְּחִילִיָה. וְאֵתוֹן בְּנֵי קְדִישֵׁי עֲלִיּוֹנִין, רְחֻצְנוּתָא דְלִכּוֹן פְּהַר צִיּוֹן, וְדָאֵי זְפָאִין אֲתוֹן בְּעֲלָמָא דִין וּבְעֲלָמָא דְאֵתִי.

אֲזַלוּ, כְּדִ מְטוֹ לְמַתָּא, אֲתִרְחִיעֵן לִילָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּמָה דְיוֹמָא דָא, אֲנִהְיִיר לָן בְּהָאֵי אֲרַחָא, לְמִזְבֵּי בֵיהּ בְּעֲלָמָא דְאֵתִי, אֲפִי הָכִי הָאֵי לִילָא, יִנְהִיר לָן, לְמִזְבֵּי לָן לְעֲלָמָא דְאֵתִי, וְלֹאֲעֲטָרָא מְלִין דִּימָמָא בְּלִילָא דָא קָמִי עֲתִיק יוֹמִין דְהָא כְּיוֹמָא דָא שְׁלִים, לָא יִשְׁתַּפַּח בְּכָל דְרִין אֲחֵרִין. זְפָאֵה חוֹלְקָנָא בְּעֲלָמָא דִין, וּבְעֲלָמָא דְאֵתִי.

עָאֵלוּ לְבֵיתֵיהּ דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, וְרַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבְבָּא וְרַבִּי יוֹסִי עֲמֵהוֹן. פְּתוּ עַד דְאֲתַפְּלַג לִילָא. כִּיּוֹן דְאֲתַפְּלַג לִילָא, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְחִבְרַיָא, עֵידִן אִיהוּ לֹאֲעֲטָרָא רְתִיבָא קְדִישָׁא לְעִילָא, כְּאֲשֶׁתְּדִלוּתָא דִילָן. אָמַר לִיהּ לְרַבִּי יוֹסִי, אֲנִתְ דְלָא אֲשִׁתְּמַעֵן מִיְלָד בְּהָאֵי יוֹמָא בִּינְנָא, אֲנִתְ הוּי שִׁירוּתָא, לֹאֲנִהְרָא לִילָא, דְהָא הַשְׁתָּא עֵידִן רְעוּתָא אִיהוּ, לֹאֲנִהְרָא עִילָא וְתַתָּא.

פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה. שִׁירְתָּא דָא אֲתַעַר לָהּ שְׁלֵמָה מְלַפָּא, כְּדִ אֲתַבְּנִי כִי מְקַדְשָׁא, וְעֲלָמִין כְּלָהוּ אֲשִׁתְּלִימוּ, עִילָא וְתַתָּא בְּשִׁלְמוּתָא חֲדָא. וְאֲפִי עַל גַּב דְחִבְרַיָא פְּלִיגֵן בְּהָאֵי, (נ"א מְתִי אֲתַמָּה) אֲבָל שִׁירְתָּא דָא לָא אֲתַמָּר, אֲלָא בְּשִׁלְמוּ, כְּדִ סִיחֲרָא אֲתַמְלִיא בְּשִׁלְמוּ, וְכִי מְקַדְשָׁא אֲתַבְּנִי כְּגוֹנָא דְלְעִילָא בְּשִׁעֲתָא דְאֲתַבְּנִי כִי מְקַדְשָׁא לְתַתָּא, לָא תְּוָה חֲדוּהָ קָמִיָה קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִיּוֹמָא דְאֲתַבְּרִי עֲלָמָא, כְּהַהוּא יוֹמָא.



משכן דעבד משה במדברא, לנחמא שכינתא לארעא, בההוא יומא משכן אחרא אתוקם עמיה לעילא, כמה דאוקמוה דכתיב, (שמות מ) הוקם המשכן, המשכן: משכן אחרא דאתקם עמיה, ודא משכן דנער מטטרו"ן, ולא יתיר. בית ראשון כד אתבני, בית ראשון אחרא אתבני עמיה, ואתקנים בעלמין בלהו, ואנהיר (ד"א בעלמא ואנהיר) לכל עלמין, ואתבסם עלמא, ואתפתחו כל משקופי עלאין לאנהרא, ולא תוה חדוה בכל עלמין פההוא יומא, פדין פתחו עלאי ותתאי ואמרו שירתא, והיינו שיר השירים. שירתא דאינון מנגנין דמנגנון לקודשא בריה הוא.

(דף קמ"ג ע"ב).

דוד מלכא אמר שיר המעלות, שלמה מלכא אמר שיר השירים, שיר מאינון מנגנין. מה בין האי להאי, דהא אשתמע הכלא חד. אלא ודאי פלא חד, אבל ביומי דדוד מלכא, לא הוו כל אינון מנגנין מתתקנו בדוכתייהו, לנגנא כדקא יאות, ובי מקדשא לא אתבני, ובגין כד לא אתתקנו לעילא בדוכתייהו. דהא כמה דאית תקוני דמשמרות בארעא, אוף הכי ברקיעא, וקנימין אלין לקבל אלין.

וביומא דאתבני בי מקדשא, אתתקנו בלהו בדוכתייהו, ושרגא דלא נהרא שריאת לאנהרא. ושירתא דא אתתקנת לגבי מלכא עלאה, מלכא דשלמא דיליה. ותושבחה דא איהי מעלמא, מפל תשבחו קדמאי. יומא דאתגלי תושבחה דא (בעלמא) בארעא, ההוא יומא אשתכחא שלימו בכלא, ועל דא איהו קדש קדשים.

בספרא דאדם קדמאה, הוה כתיב ביה. ביומא דיתקם בי משפנא (ד"א דיתבני בי מקדשא) יתערון אבהו שירתא, עילא ותתא. ובגין כד אשפחנא שין מאתוון רברבן. ואלין אינון דקא אתערין, לאו דאינון מנגנין, אלא דאינון מתערי לגבי עילא. (ד"א לג' פכ"ב) שיר דאינון שירין רברבן, דממנן על עלמין בלהו.

ותנינו, בההוא יומא קם יעקב שלימא, ועאל בגנתא דעדן, בחידו, על דוכתיה. פדין גנתא דעדן, שארי לנגנא, וכל אינון בוסמין דגנתא. מאן גרים שירתא דא, ומאן אמר לה. הוי אימא דא יעקב, דאלמלא איהו לא עאל בגנתא דעדן, לא אמר גנתא שירתא.

שירתא דא שירתא, דאיהי כללא דכל אורייתא. שירתא דעלאי ותתאי מתערי לגבה. שירתא דאיהי כגוונא דעלמא דלעילא, דאיהו שבת עלאה. שירתא דשמא קדישא עלאה, אתעטר בגיניה. ועל דא איהו קדש קדשים. מאי טעמא. בגין דכל מלוי ברחימו ובחדוה כללא. (דא) בגין דכוס של ברכה אתיהיב בימינא, פיון דאתיהיב בימינא, פדין כל חידו וכל רחימו אשתכח. ובגין כד ברחימו ובחדוה כל מלוי.

בזמנא דהאי ימינא אתהדר לאחורא, כמה דאת אמר (איכה ב) השיב אהור ימינו, פדין פוס של ברכה אתיהיב בשמאלא. פיון דאתיהיב בשמאלא, שריאו עלאי ותתאי למפתח עליה קינה. ומאי קאמרי. איכה, אי כה, אי כוס של ברכה, דאתר עלאה דהוית יתבא בגייה אתמנע ואתגרע



מִנְהָ בְּגִינֵי כַף שִׁיר הַשִּׁירִים, דִּתְּוָה מִסְטָרָא דִּימִינָא, כָּל מַלְוֵי רְחִימוֹ וְחֻדְוָה. אֵיכָה, דִּחְסִיר יְמִינָא,
וְאַשְׁתַּכַּח שְׁמַאֲלָא, כָּל מַלְוֵי אֵינּוֹן קִנְטוּרִין וְקִינִין.

וְאִי תִימָא, הָא כָּל חִידוֹ, וְכָל חֻדְוָה, וְכָל שִׁיר, מִסְטָרָא דְשְׁמַאֲלָא אִיהוּ, וְעַל דָּא לֹאֲנֵי מִסְטָרָא
דְשְׁמַאֲלָא מְנַגְנֵי שִׁירְתָא. אֵלָא, כָּל חִידוֹ דְאַשְׁתַּכַּח מִסְטָרָא דְשְׁמַאֲלָא, לָא אֲשְׁתַּכַּח אֵלָא בְּזַמְנָא
דִּימִינָא אֲתַדְפַּק בְּחִדְיָה. וּבְזַמְנָא דִּימִינָא אֲתַעַר וְאַתְדְּפַק בְּחִדְיָה, כְּדִין הָהוּא חֻדְוָה מִימִינָא,
אִיהוּ דְקָא אוֹטִיב לְרִתְחָא, וְכַד רִתְחָא אֲשְׁתַּפַּךְ, וְחֻדוֹ אִיהוּ מִסְטָרָא דִּימִינָא, כְּדִין חֻדְוָה שְׁלִימְתָא
אֲתִי מִהָאֵי סְטָרָא. וְכַד יְמִינָא לָא אֲשְׁתַּכַּח, רִתְחָא דְשְׁמַאֲלָא נְפִישׁ, וְלָא שְׂכִיבָה, וְלָא אוֹטִיב, וְלָא
חֻדֵי. כְּדִין אֵיכָה, אִי כָה. כּוּם שֶׁל בְּרַכָּה מָה תִּהְיֶה עָלֶיךָ, דְקָא יִתְבָּא בְּשְׁמַאֲלָא, וְרִתְחָא נְפִישׁ, וְלָא
שְׂכִיבָה. וְדָאֵי קִנְטוּרִין וְקִינִין מִתְעַרְוּ.

אָבֵל שִׁיר הַשִּׁירִים, וְדָאֵי כּוּם שֶׁל בְּרַכָּה דְאַתִּיחֵיב בִּימִינָא, וְאַתְמָסֵר בְּגִינֵיהּ, וְעַל דָּא כָּל רְחִימוֹ
וְכָל חִידוֹ אֲשְׁתַּכַּח. וּבְגִין כַּף כָּל מַלְוֵי בְּרְחִימוֹ וּבְחֻדְוָה, וְלָא אֲשְׁתַּכַּח בְּשַׁעַר כָּל שִׁירִין דְעֵלְמָא
הַכִּי. וּבְגִין דָּא מִסְטָרָא דְאַבְהֵן אֲתַעַר שִׁירְתָא דָּא.

יּוֹמָא דְאַתְגְּלֵי שִׁירְתָא דָּא, הָהוּא יּוֹמָא נְחֻתַת שְׂכִינְתָא לְאַרְעָא, דְכַתִּיב, (מלכים א ח) וְלָא יָכֹלוּ
הַכֹּהֲנִים לַעֲמֹד לְנִשְׂרֹת וְגו'. מָאֵי טַעְמָא. בְּגִין כִּי מְלֵא כְבוֹד יְי' אֶת בַּיִת יְי'. בְּהָהוּא יּוֹמָא מִמֶּנֶשׁ,
אַתְגְּלִיאת תּוֹנְשְׁבַחְתָּא